

PSIHOLOŠKI SISTEM: STRUKTURA I IZMENA STRUKTURE

UVOD U STUDIJU

Kao psiholog bavim se psihoterapijom više od 30 godina. Najčešće mi se za pomoć obraćaju osobe koje imaju psihološki neadekvatne reakcije, posebno oni koji zbog toga imaju somatske i psihološke tegobe i bol (napetost, strepnja, strah).

U prvim godinama psihoterapijskog rada moji klijenti i ja smo razgovarali, pojašnjavajući tegobe zbog kojih su došli na psihoterapiju, i tegobe koje su imali u prošlosti. To mi je omogućilo da razumem:

- da psihološki deo psihološkog sistema čine samo životna iskustva (u daljem tekstu "iskustva"), i to: iskustvo u kome se čovek trenutno nalazi, i sećanja na ranija iskustva
- da svako iskustvo čine spoljašnje okolnosti i reakcije kojima čovek reaguje na te okolnosti
- da su veze (u daljem tekstu "konekcije") između okolnosti i reakcija iskustva istovremeno i konekcije celine psihološkog sistema

Postepeno sam počela da shvatam da su sve okolnosti i reakcije svih iskustava delom iste (delom imaju iste sadržaje i istu strukturu). Zato sam počela da upoređujem okolnosti i reakcije, postavljajući pitanja poput ovih:

„Da li su trenutna okolnost (mrak) i okolnost iz sećanja x (majčine crne oči) psihološki iste?“

„Da li su trenutna reakcija (strah) i strepnja iz sećanja x psihološki isti?“

Moji klijenti uvek svedoče da su njihove reakcije i okolnosti koje izazivaju te reakcije, za njih:

- različite kada ih ne upoređujemo
- iste kada ih upoređujemo

Ovakva komparacija otkriva:

- da su komponente različitih iskustava, koja se dešavaju u različitom prostoru i vremenu, iste u psihološkom smislu i realno (po svojoj strukturi)
- da psihološki sistem ima svoju najmanju, osnovnu gradivnu (strukturnu) komponentu (jedno iskustvo, koje sa svojim sadržajem i strukturom ulazi u građu svega što čovek kasnije doživljava na psihološkom planu)
- da se i sva druga iskustva takođe sadrže (traju) u narednim iskustvima (da su okolnosti i reakcije svih prethodnih iskustava konektovane)

Iskustvo koje će prvo ući u građu svih komponenti psihološkog sistema nazvala sam glavno ili bazično iskustvo. Bazično iskustvo je jedno od naših prvih sećanja.

Sva iskustava, pa i aktuelno iskustvo, u sebi sadrže „priču“ (sadržaj) i strukturu (okolnosti, reakcije i konekcije) bazičnog iskustva. Bazično iskustvo ima najveću psihološku moć u psihološkom sistemu.

Bazično iskustvo je:

- konstanta psihološkog sistema
- nosilac informacija, tj. „DNK“ psihološkog sistema
- deo svakog „simptoma“
- „sudbina“ čoveka
- itd.

Psihostrukturni transfer je proces unošenja komponenti (okolnosti, reakcija i konekcija) ranijih iskustava u naredna iskustva. Ovaj proces usložnjava sadržaje i strukturu ovih iskustava, i čini da tokom života:

- reakcije postaju sve neadekvatnije spoljašnjim okolnostima
- reakcije postaju tegobe
- tegobe postaju intenzivne - bol

Bazično iskustvo je na početku procesa struktuiranja psihološkog sistema, a aktuelno iskustvo je na njegovom kraju.

Aktuelno iskustvo menja psihološki sistem unapred, tako što sa svojim komponentama ulazi u građu narednih iskustava.

Sećanja, različita po sadržaju i intenzitetu (somatskih i psiholoških tegoba i bola), kada se posmatraju iz aktuelnog životnog iskustva, izjednačavaju se sa njim - preuzimaju njegovu neadekvatnost i bol. To je način na koji aktuelno iskustvo retroaktivno menja psihološki sistem.

***

„Psihostrukturologija“ pokreće niz teorijskih i metodoloških pitanja u vezi sa:

- strukturom psihološkog sistema
- terapijom (izmenom) psihološkog sistema
- dijagnostikom (merenjem) psihološkog sistema

Opšta teorija sistema (General systems theory) izučava zakone koji vladaju unutar i između realnih sistema. Bazični postulati Opšte teorije sistema su:

- celina predstavlja više od zbira delova
- celina određuje prirodu delova
- delovi se ne mogu razumeti kada se posmatraju nezavisno od celine

Osnovni postulati psihostrukturologije su da u psihološkom sistemu istu strukturu imaju delovi i celina sistema.

Psihostrukturologija dokazuje da aktuelno iskustvo sadrži:

- strukturu celine psihološkog sistema koji je formiran do tog trenutka
- strukturu svakog dela psihološkog sistema

Aktuelno iskustvo:

- sebi podređuje (menja) strukturu celine psihološkog sistema i svakog dela sistem
- sebi podređuje (menja) strukturu celine psihološkog sistema i svakog dela sistem

Zbog uloge i moći koje bazično iskustvo ima u psihološkom sistemu, to iskustvo je najveći zajednički delilac, a istovremeno i najmanji zajednički sadržilac psihološkog sistema.

Pruženu šansu, da aktuelno iskustvo trajno menja sistem, koristi psihostrukturologija. Metodom izmene strukture, kroz proces razumevanja aktuelnog iskustva, psihostrukturologija, menja sistem. Razumevanje aktuelnog iskustva buduće reakcije čini:

- adekvatnijim spoljašnjim okolnostima
- manje bolnim

Primer psihoterapijske seanse

Devojčica G. M. 9 godina. Plače kad joj se obrati učiteljica ili odrasla osoba.

U prvom delu seanse pojašnjene su aktuelne reakcije (plakanje koje prati osećanje straha i tuge) kada joj se obrati odrasla osoba. U drugom delu seanse su pojašnjena sećanja u kojima je ona na isti način reagovala na odrasle osobe. U trećem delu seanse je pojašnjeno sećanje u kome je ona prvi put reagovala takvim reakcijama. (Kada je imala 5 godina slomila je kristalnu vazu, nakon čega ju je majka grdila i ona je zbog toga plakala.) Četvrti deo seanse je rad na pojašnjenju veza.

Devojčica je potvrdila:

- da su reakcije (tegobe) iz svih sećanja različite kada ih posmatra odvojeno
- da reakcije, međutim, kada ih međusobno poredi, kao da su iste sa tegobama iz aktuelnog životnog iskustva
- da sve osobe iz njenih iskustava (posebno majka i učiteljica), kada ih poredi, kao da su jedna osoba.

Devojčica je takođe potvrdila da bi se moglo reći:

- kao da od iskustva sa vazom ne prestaje da plače,
- da i danas, kada joj se obrati odrasla osoba, reaguje kao da još uvek stoji pred majkom koja je grdi...

STRUKTURA PSIHOLOŠKOG SISTEMA

I. UVOD

Psihostrukturologija

„Psihostrukturologija“ pokreće niz teorijskih i metodoloških pitanja u vezi sa:

- strukturom psihološkog sistema
- terapijom (izmenom) psihološkog sistema
- dijagnostikom (merenjem) psihološkog sistema

„Psihostrukturologija“ sadrži sledeće studije:

- „Struktura psihološkog sistema“
- „Metoda izmene strukture psihološkog sistema“
- „Psihomatematička logika“
- „Geometrija psihološkog sistema“
- „Patologija strukture psihološkog sistema“
- „Dijagnostika strukture psihološkog sistema“
- „Metode dijagnostike strukture psihološkog sistema“
- „Priručnik dijagnostike strukture psihološkog sistema“

„Psihostrukturologija“ dokazuje da pravilnu strukturu imaju:

- sve faze razvoja psihološkog sistema
- sva oboljenja psihološkog sistema
- sve konekcije između psihološkog i drugih sistema
- stručne delatnosti, kao što su psihodijagnostika i psihoterapija, ako slede strukturu tih pojava

*

Knjiga koja je pred nama sadrži dve studije:

- „Struktura psihološkog sistema“
- „Metoda izmene strukture psihološkog sistema“

Obe studije se bave samo jednim tipom strukture psihološkog sistema: neurotskom C psihološkom strukturom. To je zdrava i zrela psihološka struktura sa uspostavljenim i očuvanim konekcijama.

Poremećaji i oboljenja strukture psihološkog sistema, njihovo lečenje i diferencijalna dijagnostika, predmet su studija:

- „Patologija strukture psihološkog sistema“
- „Dijagnostika strukture psihološkog sistema“

II. RAZVOJNE FAZE PSIHOLOŠKOG SISTEMA

Uvod

Zdrav psihološki sistem ulazi u svoju zrelu fazu sa pojavom onoga što će postati prva sećanja. Jedno od prvih sećanja, koje smo nazvali bazično životno iskustvo, ima presudan uticaj na proces struktuiranja psihološkog sistema.

Sa bazičnim iskustvom, zdrav psihološki sistem počinje da se strukturiira tako što se sva iskustva, bez ostatka, unose. tj. nastavljaju da traju (da postoje, da imaju uticaj) u narednim iskustvima.

Ovakav način struktuiranja psihološkog sistema dovodi do toga:

- da se ponašamo kao da se delom još uvek nalazimo u svom bazičnom iskustvu
- da ne možemo jasno da vidimo (ne možemo psihološki da opažamo) strukturu našeg psihološkog sistema iz pozicije u kojoj se nalazimo
- da ne razumemo i ne kontrolišemo u potpunosti svoje postupke (reakcije)
- da ne možemo u potpunosti koristiti svoj maksimalni psihološki potencijal
- da svoj psihološki sistem doživljavamo delom kao da je nesvestan

Psihološki sistem nije nesvestan. On nam je nerazumljiv.

Nedeljivost psihološkog sistema

Psihološki sistem je nedeljiv. Za potrebe razumevanja psihološkog sistema, posmatramo ga deo po deo.

Faze i/ili tipovi psihološkog sistema

Psihološki sistem u svom razvoju može da prođe kroz četiri faze. Razlikujemo četiri tipa strukture: A, B, C i D.

C tip psihološke strukture je zrela, najsloženija faza psihološkog sistema. Karakteriše je veliki broj složenih komponenti i konekcija. C tip psihološke strukture najčešće srećemo kod zdrave (neurotske) strukture, ali i kod poremećaja i degeneracije strukture.

Neurotska struktura je zdrava psihološka struktura. Reakcije osobe neurotske strukture su adekvatne dvema komponentama:

- celini dotad formiranog psihološkog sistema
- okolnostima datog iskustva

A tip psihološke strukture karakteriše mali broj komponenti jednostavne strukture, koje su povezane malim brojem konekcija. A tip psihološke strukture sreće se kod svih vrsta poremećaja i degeneracije sistema, ali i kod zdrave (neurotske) strukture.

B tip psihološke strukture je prelazni tip strukture, sa karakteristikama i A i C strukture.

Odrasla osoba može trajno da ostane u A ili u B fazi psihološkog sistema.

1. Primarna A faza psihološkog sistema (A tip psihološkog sistema) struktuirana se od momenta rođenja, a završava se sa periodom pojave govora. U ovoj fazi psihološkog sistema dete:

- reaguje na mali broj spoljašnjih okolnosti, psihološki jednostavnim reakcijama
- u naredna životna iskustva unosi samo tip okolnosti i tip reakcija, a ne unosi njihov sadržaj i strukturu

2. Sekundarna A faza psihološkog sistema (A tip psihološkog sistema) je struktura odrasle osobe koja je trajno ostala u A fazi psihološkog sistema.

3. Primarna B faza psihološkog sistema (B tip psihološkog sistema) struktuirana se od pojave govora do pojave onoga što će postati naša prva sećanja.

Primarna B faza psihološkog sistema (istovremeno) ima „dva početka“ struktuiranja. Prvi početak struktuiranja primarne B faze je period razumevanja govora. Drugi početak struktuiranja primarne B faze je period pojave govora.

Period razumevanja govora je završni period struktuiranja primarne A faze, i početak struktuiranja primarne B faze psihološkog sistema.

Period pojave prvih sećanja je završni period struktuiranja primarne B faze i početak struktuiranja C faze psihološkog sistema.

Dete čiji je psihološki sistem u primarnoj B fazi, menja sistem tako što:

- reaguje sve složenijim reakcijama na veći broj spoljašnjih okolnosti
- u naredna iskustva počinje da unosi delove sadržaja i delove strukture prethodnih iskustava

4. Sekundarna B faza psihološkog sistema (B tip psihološkog sistema) jeste struktura odrasle osobe koja trajno ostaje u B fazi psihološkog sistema.

A i B faze (Aph, Bph) psihološkog sistema u najvećoj meri su odgovorne za usvajanje znanja i veština.

5. C faza (Cph) je zrela faza zdravog psihološkog sistema. Ova faza se strukturiira od perioda prvih sećanja (od oko 4. godine) i ima više „početaka“ i više „krajeva“.

Prvi „kraj“ C faze psihološkog sistema je oko 35. godine. To je period početka stagnacije sistema.

Drugi „kraj“ C faze psihološkog sistema je oko 45. godine (približavanjem kraju reproduktivnog perioda). U toj fazi psihološki sistem počinje da destrukturiira i da dobija karakteristike svoje D faze.

6. D faza psihološkog sistema je faza destruktuiranja sistema.

Destruktuiranje psihološkog sistema je gubitak delova strukture sistema. Psihološki sistem destrukturiira i zavisno i nezavisno od degeneracije centralnog nervnog sistema.

U zavisnosti od tipa strukture kojem je sistem pripadao pre destruktuiranja, razlikujemo: DA, DB, DC i DC-M.I.S. tip strukture (DAph, DBph, DCph i DC-M.A.S.ph).

7. C-M.A.S. je struktura nastala kao rezultat više uspešnih M.I.S seansi. (M.A.S je predmet studije: „Metoda izmene strukture psihološkog sistema“).

III. NEUROTSKA C PSIHOLOŠKA STRUKTURA

Makrostrukturalne komponente psihološkog sistema

Strukturu psihološkog sistema čine dve grupe makrostrukturalnih (makrogradivnih) komponenti:

- biološko-organske ili neurobiološke komponente (nepsihološke) komponente
- psihološke komponente

Biološko-organske komponente psihološkog sistema su:

- nasleđe
- karakteristike prenatalnog perioda
- pol
- somatska oboljenja
- oboljenja psihološkog sistema
- psihoaktivne supstance, itd.

Biološko-organske komponente nisu predmet proučavanja ove studije.

Psihološke komponente (psihološki deo) psihološkog sistema čine:

- zapamćena iskustva (sećanja)
- aktuelno iskustvo

San je takođe iskustvo. Ima sadržaj i strukturu iskustva.

Iskustvo (psihostrukturalno iskustvo)

Iskustva delimo na:

- aktuelna
- zapamćena (sećanja)
- nezapamćena

Kada iskustvo posmatramo kao deo strukture psihološkog sistema, nazivamo ga „psihostrukturalno iskustvo“.

Struktura iskustva

Strukturu (psihostrukturalnog) iskustva čine:

- sve komponente dotad formiranog psihološkog sistema
- okolnosti i reakcije datog iskustva
- konekcije među okolnostima i reakcijama datog iskustva, i komponentama dotad formiranog psihološkog sistema

U daljem tekstu koristićemo nazive:

- okolnosti (za spoljašnje okolnosti)
- odgovor (za ukupnost reakcija)

Okolnosti iskustva

Okolnosti iskustva čine:

- drugi organski sistemi
- drugi psihološki sistemi (drugi ljudi)
- neorganski sistemi
- prostor
- vreme
- itd.

Sa drugim sistemima (okolnostima) psihološki sistem je pravilno konektovan preko reakcija.

Reakcije iskustva

Reakcije na okolnosti su:

- čulne reakcije (opažanje)
- psihološke reakcije
- manifestne reakcije
- somatske reakcije
- pamćenje
- itd.

Psihološke reakcije su:

- emocionalne (osećanja)
- intelektualne (kognitivne)

Manifestne reakcije su:

- verbalne
- neverbalne

Verbalna reakcija je govor sa svojim sadržajima.

Neverbalne reakcije su:

- direktne neverbalne reakcije
- indirektne neverbalne reakcije

Direktne neverbalne reakcije su:

- način govora
- mimika
- motorika (grafomotorne reakcije, pokreti tela)

Indirektne neverbalne reakcije su:

- spoljašnji izgled
- status lične higijene, itd.

Vlastite reakcije čovek:

- psihološki opaža (u daljem tekstu „opaža“)
- reaguje na njih (reakcije na reakcije)
- pamti

Okolnosti i reakcije kao psihološki procesi

Opažanje i pamćenje spoljašnjih okolnosti i vlastitih reakcija su:

- psihološki procesi
- psihološke funkcije
- psihološke reakcije

Okolnosti i vlastite reakcije, kada su zapamćene, bez ostatka nastavljaju da traju u narednim životnim iskustvima, i postaju deo psihološkog sistema.

Submikro komponente neurotske C strukture

Okolnosti i reakcije, kao komponente iskustva, imaju sadržaj i strukturu (imaju svoje komponente). Komponente okolnosti i reakcija su submikro psihostrukturalne komponente.

Submikro psihostrukturalne komponente, sa svojim sadržajem i strukturom, deo su strukture:

- iskustva
- celine psihološkog sistema

Istovremenost kao specifičnost neurotske C strukture

U teorijskim stavovima, odnosno u tekstovima, koji objašnjavaju neurotsku C strukturu psihološkog sistema, pojavljuje se reč „istovremeno“.

Reč „istovremeno“ odražava specifičnost neurotske C strukture, po kojoj su dve ili više pojava istovremeno:

- i struktura i funkcija
- i različite i iste
- i deo i celina
- i tip i poremećaj strukture
- i naredne i prethodne
- i funkcija i dimenzija
- i spoljašnja okolnost i deo sistema
- i spoljašnja okolnost i celina sistema
- i reakcija i deo sistema
- i reakcija i celina sistema
- i vreme i deo sistema
- i vreme i celina sistema
- i ono što se meri i merni instrument
- i početak i kraj
- itd.

Reč „istovremeno“ takođe odražava specifičnost neurotske C strukture, po kojoj pojedine faze psihološkog sistema istovremeno imaju više „početaka“ i više „završetaka“.

Simbol psihološkog sistema (**pogledati sajt <http://www.psychosstructurology.rs>**) odražava istovremenost kao suštinsko svojstvo neurotske C strukture psihološkog sistema.

Konekcije neurotske C psihološke strukture

Sve komponente neurotske C psihološke strukture povezane su jednom konekcijom. Za bolje razumevanje te celovite i nedeljive konekcije, podelili smo je na:

- horizontalne konekcije (veze unutar životnih iskustava)

- vertikalne konekcije (veze između životnih iskustava)
- eksterne konekcije - konekcije sa drugim sistemima

Horizontalne konekcije

Horizontalne konekcije psihološkog sistema su veze unutar svakog pojedinačnog iskustva.

Strukturu (veze) svakog iskustva (horizontalne konekcije) čine:

- makrokomponente psihološkog sistema (sve komponente dotad formiranog psihološkog sistema)
- mikrokomponente psihološkog sistema (okolnosti i reakcije datog iskustva)
- konekcije između makro i mikro komponenti psihološkog sistema

Znači, konekcije koje postoje unutar svakog iskustva istovremeno su:

- konekcije datog iskustva
- konekcije celine psihološkog sistema

Horizontalne konekcije su mikrostrukturalne konekcije psihološkog sistema.

Horizontalne (mikrostrukturalne) konekcije deo su vertikalnih (makrostrukturalnih) konekcija psihološkog sistema.

U užem smislu horizontalne konekcije su konekcije između okolnosti i reakcija svakog pojedinačnog iskustva.

Posmatranjem komponenti jednog iskustva (okolnosti, reakcija i njihovih konekcija), posmatramo i celinu sistema.

Vertikalne konekcije

Svaka horizontalna konekcija, sa svim svojim komponentama, nepromenjena, traje u svim narednim iskustvima. Fenomen konstantnosti iskustva u sistemu je psihostrukturni transfer.

Trajanje horizontalne konekcije iskustva u narednim iskustvima, čini jednu makropsihološku - vertikalnu konekciju psihološkog sistema, ili vertikalnu psihostrukturnu konekciju psihološkog sistema.

Svaka vertikalna konekcija ulazi u sastav (deo je) svake horizontalne konekcije svakog narednog iskustava - u sastavu je svake komponente i svake konekcije psihološkog sistema.

Razumevanje konekcija neurotske C strukture

Od svih konekcija psihološkog sistema mogu se opažati jedino horizontalne konekcije, konekcije između okolnosti i reakcija iskustva.

Vertikalne konekcije psihološkog sistema, mogu jedino da se razumeju tokom M.A.S. procesa.

Karakteristike konekcija neurotske C strukture

Svaka komponenta iskustva istovremeno je:

- gradivna komponenta iskustva
- deo horizontalnih konekcija iskustva
- gradivna komponenta celine psihološkog sistema
- deo vertikalnih konekcija psihološkog sistema

Početak nove vertikalne konekcije neurotske C strukture

Čovek okolnosti opaža selektivno. Opaža one okolnosti na koje je, u psihološkom smislu, i ranije reagovao.

Čovek na psihološki poznate okolnosti reaguje psihološki poznatim reakcijama i time ih dovodi u psihološki poznate konekcije.

U svakom iskustvu samo mali deo okolnosti, mali deo reakcija i mali deo konekcija, u psihološkom smislu, je nov - prvi put se javlja.

Okolnosti, reakcije i konekcije koje se u datom iskustvu prvi put javljaju, u bazi su jedne nove vertikalne konekcije.

Nezapamćena iskustva neurotske C strukture

Nezapamćena iskustva su relevantna za struktuiranje psihološkog sistema. Nezapamćena iskustva su psihostrukturalna iskustva.

Razlika između zapamćenih i nezapamćenih iskustava je u tome što su komponente zapamćenih iskustava:

- relevantnije za sadržaj sistema
- mogu se opažati iz pozicije aktuelnog iskustva
- mogu se koristiti u procesu izmene sistema (M.A.S.)

Komponente nezapamćenih iskustava:

- relevantnije su za sticanje znanja i veština
- ne mogu se opažati iz pozicije aktuelnog iskustva
- koriste se u rocesu izmene sistema kada se povežu sa zapamćenim iskustvima

Nezapamćena iskustva su psihostrukturalni međuprostor, zbog mesta koje imaju u strukturi neurotske C faze psihološkog sistema.

Zapamćenim i nezapamćenim iskustvima je zajedničko to što se njihove komponente mogu koristiti u procesu psihodijagnostike.

Bazično životno iskustvo neurotske C strukture

Bazično iskustvo je iskustvo iz perioda prvih sećanja. To iskustvo je prvo iskustvo neurotske C faze psihološkog sistema. Dete u bazičnom iskustvu je psihološki odrasla osoba.

Nazivi za bazično iskustvo su:

- bazično iskustvo
- bazično psihostrukturalno iskustvo
- bazično iskustvo broj jedan
- glavna scena
- scena

Sadržaj bazičnog iskustva

Bazično iskustvo ima:

- sadržaj („priču“)
- strukturu

U bazičnom iskustvu:

- dete reaguje na prisutne ili odsutne roditelje, koji su okolnost bazičnog iskustva
- roditelji reaguju međusobno
- roditelji reaguju na dete
- dete reaguje na svoje reakcije

U bazičnom iskustvu reakcije deteta prema roditeljima su namere. Te namere su, u svojoj psihološkoj osnovi, najvećim delom, seksualne i agresivne prirode.

U bazičnom iskustvu dete krije svoje namere.

Sadržaj bazičnog iskustva:

- određen je sadržajima prethodnih iskustava
- određuje sadržaje svih narednih iskustava

Struktura bazičnog iskustva

U bazičnom iskustvu dete prvi put reaguje na tri grupe komponenti:

- na okolnosti bazičnog iskustva (na druge sisteme)
- na svoje psihološke reakcije unutar bazičnog iskustva (što su reakcije na vlastite reakcije)
- na samog sebe u bazičnom iskustvu, na svoj fizički i psihološki sistem (što su „okolnosti na okolnosti“)

Svako iskustvo posle bazičnog iskustva čine:

- komponente prethodnih iskustava, počev od bazičnog iskustva
- komponente koje se u datom iskustvu prvi put javljaju

Zbog ove karakteristike psihološkog sistema, dete posle bazičnog iskustva reaguje na četiri grupe komponenti:

- na druge sisteme (okolnosti) datog iskustva
- na vlastite psihološke reakcije datog iskustva
- na samog sebe kao fizički i psihološki sistem („okolnost na okolnost“)
- na sva prethodna iskustva (počev od bazičnog iskustva)

U bazičnom iskustvu, dete opaža i može adekvatno da razume sve komponente tog iskustva. Može da razume:

- sve okolnosti
- sve svoje reakcije
- sve reakcije na svoje reakcije

To čini da su u bazičnom iskustvu reakcije deteta adekvatne:

- okolnostima
- delu vlastitog psihološkog sistema

Nulta psihostrukturalna iskustava

Nulta psihostrukturalna iskustva (nulta životna iskustva) su sva **zapamćena** iskustva pre bazičnog.

Sadržaji svih komponenti nultih psihostrukturalnih iskustava traju u sadržajima bazičnog iskustava.

Struktura nultog psihostrukturalnog iskustva:

- ima karakteristike strukture primarne B faze psihološkog sistema
- ima karakteristike strukture bazičnog iskustva

Zato je period psihološkog sistema u kome se javljaju nulta psihostrukturalna iskustva prelazni psihostrukturalni period, između primarne B i C faze psihološkog sistema.

Specifičnosti bazičnog iskustva

U osnovi bazičnog iskustva je namera (reakcija) seksualne i agresivne prirode.

Na psihološkom nivou dete u bazičnom iskustvu ne realizuje svoju nameru, ali se ne odriče od njene realizacije.

I namera i nemogućnost njene realizacije iz bazičnog iskustva trajno ostaju u građi svih narednih životnih iskustava.

Bazično iskustvo sa svim svojim komponentama, trajno ostaje u strukturi svih narednih iskustava i time u strukturi ukupnog psihološkog sistema.

Bazično iskustvo određuje sadržaj i strukturu komponenti svakog narednog iskustva. Ta činjenica je uzrok što najvećim delom uvek reagujemo kao da se nalazimo u svom bazičnom iskustvu.

Kako se prepoznaje bazično iskustvo?

Bazično iskustvo se razlikuje:

- od iskustava koja mu prethode (od nultih iskustava)

- od iskustava koja slede nakon njega

Vidljivi deo strukture onih iskustava koja prethode bazičnom čine:

- okolnosti
- reakcije

Vidljivi deo strukture bazičnog iskustva čine:

- okolnosti
- reakcije
- reakcija na (vlastite) reakcije
- okolnosti na okolnosti

Struktura nultih psihostrukturnih iskustava i struktura bazičnog iskustva mogu jasno da se:

- posmatraju
- razumeju

Struktura iskustava koja slede nakon bazičnog sastoji se od:

- stimulansa (objašnjenje dato u nastavku studije)
- odgovora na stimulans (odgovora)

U iskustvima posle bazičnog iskustva:

- ne možemo jasno da opažamo i razumemo sve komponente njihove strukture
- reakcije u tim iskustvima nisu u potpunosti adekvatne samo spoljašnjim okolnostima

Horizontalne veze bazičnog iskustva

Sve komponente bazičnog iskustva međusobno su konektovane (povezane). Svaka od konekcija bazičnog iskustva je prva (bazična) horizontalna konekcija koja, (bez ostatka) ulazi u građu:

- svih horizontalnih konekcija svakog narednog iskustva

- svih vertikalnih konekcija psihološkog sistema

Horizontalne veze posle bazičnog iskustva

Svako iskustvo posle bazičnog iskustva čine:

- komponente i time konekcije prethodnih iskustava, počev od bazičnog iskustva
- komponente i time konekcije koje se u datom iskustvu prvi put javljaju

Komponente i veze koje se u svim iskustvima nakon bazičnog iskustva prvi put javljaju, su prve (bazične) horizontalne veze koje, (bez ostatka) ulaze u građu:

- svih komponenti svakog narednog iskustva
- svih horizontalnih veza svakog narednog iskustva
- svih vertikalnih veza psihološkog sistema

Komponente i konekcije koje se u datom iskustvu prvi put javljaju, u osnovi su jedne nove vertikalne konekcije psihološkog sistema. Zbog toga je svako iskustvo, posle bazičnog, delom bazično iskustvo psihološkog sistema.

Možemo zaključiti da se svaka horizontalna konekcija svakog iskustva nakon bazičnog:

- većim delom nadograđuje na postojeće vertikalne konekcije psihološkog sistema
- manjim delom predstavlja bazičnu horizontalnu konekciju jedne nove vertikalne konekcije

Što je manja udaljenost iskustva (psihosukturalnog iskustva) od bazičnog, to je njegov uticaj na strukturu psihološkog sistema veći.

Psihosukturalno iskustvo broj jedan

Prvo sećanje posle bazičnog iskustva je psihosukturalno iskustvo broj jedan.

Psihosukturalno iskustvo broj jedan ima sledeće nazive:

- bazično iskustvo broj dva
- scena broj dva

- psihostrukturalno iskustvo broj jedan
- PSI1

Psihostrukturalno iskustvo broj jedan (osim bioloških komponenti i komponenti A i B faza psihološkog sistema) čine:

- sve komponente bazičnog iskustva
- komponente koje se u datom, PSI1, prvi put javljaju

U PSI1 reakcije deteta su adekvatne:

- okolnostima i reakcijama deteta u tom iskustvu
- komponentama (okolnostima i reakcijama) bazičnog iskustva (drugog iskustva)

U PSI1 dete (čovek) prvi put:

- ne razume u potpunosti uzroke svojih reakcija
- ne kontroliše u potpunosti neke svoje reakcije (postupke)

PSI1 određuje tip neadekvatnosti komponenti svih narednih iskustava.

PSI1 se bez ostaka sadrži u svim životnim iskustvima koja slede nakon njega. PSI1 ima najveći psihostrukturalni uticaj, posle bazičnog iskustva.

Psihostrukturalno iskustvo broj dva

Drugo sećanje posle bazičnog iskustva ima sledeće nazive:

- bazično iskustvo broj tri
- psihostrukturalno iskustvo broj dva
- scena broj tri
- PSI2

Psihostrukturalno iskustvo broj dva čine:

- sve komponente bazičnog iskustva
- sve komponente PSI1

- komponente (okolnosti, reakcije i konekcije) koje se u datom, PSI2, prvi put javljaju

U PSI2 reakcije deteta su adekvatne:

- okolnostima i reakcijama deteta u tom iskustvu
- svim komponentama bazičnog iskustva
- svim komponentama PSI1

U PSI2, dete svoje reakcije na spoljašnje okolnosti opaža, ali ih u potpunosti ne razume i ne kontroliše.

Komponente PSI2 karakteriše neadekvatnost većeg intenziteta od neadekvatnosti komponenti u PSI1.

PSI2 određuje intenzitet neadekvatnosti svih komponenti psihološkog sistema.

Počeci struktuiranja neurotske C faze psihološkog sistema

Sve faze struktuiranja neurotske C psihološke strukture istovremeno imaju više „početaka” i više „krajeva”.

Prvi početak struktuiranja su nulta iskustva koja u neurotsku C fazu unose karakteristike strukture ranijih (A i B) faza psihološkog sistema.

Drugi početak struktuiranja neurotske C faze psihološkog sistema je bazično iskustvo. Bazično iskustvo određuje:

- sadržaj i strukturu nultih iskustava (retroaktivni uticaj)
- sadržaj i strukturu celine psihološkog sistema

Treći početak struktuiranja neurotske C faze psihološkog sistema je PSI1. PSI1 određuje:

- tip neadekvatnosti sadržaja iskustava
- tip neadekvatnosti strukture iskustava
- tip neadekvatnosti sadržaja i strukture celine psihološkog sistema

Četvrti početak struktuiranja neurotske C faze psihološkog sistema je PSI2. PSI2 određuje:

- inenzitet neadekvatnosti sadržaja iskustava
- inenzitet neadekvatnosti strukture iskustava
- inenzitet neadekvatnosti sadržaja i strukture celine psihološkog sistema

Ostali počeci struktuiranja su u svim iskustvima koja se doživljavaju posle PSI2.

Pravci struktuiranja neurotske C faze psihološkog sistema

Neurotska C faza psihološkog sistema ima četiri pravca struktuiranja.

Prvi pravac struktuiranja počinje od nultih psihostrukturalnih iskustava i predstavlja unošenje strukture ranijih faza psihološkog sistema u strukturu bazičnog iskustva.

Bazično iskustvo unosi (retroaktivno) svoju strukturu u prethodna iskustva. To je način na koji bazično iskustvo određuje koja će, od prethodnih iskustava, ostati trajno zapamćena i postati nulta psihostrukturalna iskustva. To je drugi pravac struktuiranja psihološkog sistema.

Treći pravac struktuiranja psihološkog sistema je unošenje bazičnog iskustva i unošenje svih iskustava nakon njega, u strukturu narednih iskustava.

Četvrti pravac struktuiranja psihološkog sistema je delovanje svih iskustava nakon bazičnog na strukturu svih ranijih iskustava, osim na strukturu bazičnog iskustva.

Bazični psihostrukturalni trijas neurotske C psihološke strukture

Bazični psihostrukturalni trijas čine:

1. bazično iskustvo
2. prvo sećanje posle bazičnog iskustva (PSI1)
3. drugo sećanje posle bazičnog iskustva (PSI2)

Bazični trijas ima najveći uticaj na struktuiranje neurotske C strukture.

1. Bazično iskustvo, kao deo psihostrukturnog trijasa, određuje sadržaj i strukturu svih narednih iskustava.
2. Psihostrukturno iskustvo broj jedan određuje tip neadekvatnosti komponenti svih narednih iskustava.
3. Psihostrukturno iskustvo broj dva određuje intenzitet neadekvatnosti komponenti svih narednih iskustava.

Pod uzajamnim psihostrukturnim uticajem nalaze se:

- iskustva bazičnog trijasa
- sva iskustva nakon bazičnog trijasa

Sva iskustva nakon bazičnog povratno se sadrže u svim prethodnim iskustvima i na taj način deluju na njih. Ni jedno iskustvo nakon bazičnog, nije u stanju da menja bazično iskustvo.

Stimulans

Nakon bazičnog iskustva strukturu svakog iskustva neurotske C faze psihološkog sistema čine:

- stimulans
- odgovor na stimulans (u daljem tekstu „odgovor“)

Komponente stimulansa čine:

- komponente svih ranije doživljenih iskustava
- komponente datog iskustva

Odgovor

Odgovor (na stimulans) osobe neurotske C faze psihološkog sistema, čini ukupnost reakcija iskustva (čulnih, psiholoških, manifestnih, somatskih, itd.)

Ovakvo složena građa stimulansa dovodi do toga da je odgovor:

- nerazumljiv
- da nije u potpunosti adekvatan spoljašnjim okolnostima
- da je u potpunosti adekvatan svim komponentama stimulansa

Zaštita sistema od povrede

Posle bazičnog iskustva, stimulans svakog iskustva čine:

- psihološki sistem
- komponente (okolnosti, reakcije i konekcije) koje se u datom iskustvu prvi put javljaju

U stimulansima više uzastopnih iskustava, psihološki sistem zauzima proporcionalno isti deo, tako da se može govoriti o proporciji stimulansa¹.

Deo psihološkog sistema u stimulansu iskustva:

- povećava se tokom života (vremena)
- smanjuje se tokom M.A.S. procesa

Ovakav način struktuiranja psihološkog sistema je uzrok neadekvatnosti reakcija, tegoba i bola sistema. Istovremeno, ovakav način struktuiranja psihološkog sistema štiti ga od neadekvatnih reakcija, tegoba i bola.

Psihološki sistem se štiti od opasnosti spoljašnje sredine tako što aktuelne okolnosti svodi na poznate okolnosti, a aktuelne reakcije svodi na poznate reakcije.

Trauma psihološkog sistema

Spoljašnje okolnosti svojim sadržajem² i/ili intenzitetom mogu iz stimulansa datog iskustva da izmeste veći ili manji deo psihološkog sistema.

---

¹ Proporcija stimulansa je deo proporcije iskustva, a proporcija iskustva je deo proporcije psihološkog sistema.

² Drugi sistemi iz prirode, kao uzrok traume, imaju samo intenzitet dejstva.

Trauma (oštećenje, ranjavanje, povreda) psihološkog sistema nastaje kada okolnosti „blokiraju“ aktiviranje komponenti psihološkog sistema.

Kada okolnosti blokiraju sistem (kada onemoguće korišćenje zaštitnog efekta psihološkog sistema):

- manifestne reakcije se svode na psihološke reakcije. (Ono što je čovek u psihostrukturnim iskustvima manifestno „radio“ drugim ljudima i u odnosima sa drugim ljudima, u traumatskom iskustvu radi sebi.)
- psihološke reakcije poprimaju intenzitet i sadržaj okolnosti (opasnosti)

Narušena proporcija stimulansa u korist okolnosti, rezultira oštećenjem sistema. Oštećenje sistema, i prateći bol sistema, trajno ostaju u njemu i imaju jak (bazični) uticaj na dalje struktuiranje sistema.

Traumatsko iskustvo ima svoj bazični trijas, kao što ga imaju bazično iskustvo i, sa manjim intenzitetom i uticajem, svako psihostrukturno iskustvo.

Istovremenost stimulansa i odgovora

Okolnosti iskustva su deo stimulansa.

Opažanje i pamćenje su psihološki procesi i istovremeno psihološke reakcije.

Okolnosti iskustva, preko opažanja i pamćenja, postaju deo psihološkog sistema.

Psihološki sistem uvek opaža psihološki iste spoljašnje okolnosti. Zato su spoljašnje okolnosti iskustva istovremeno i deo stimulansa i deo odgovora.

Reakcije iskustva su deo odgovora. Reakcije iskustva, kada su deo reakcije na reakcije, istovremeno su i deo stimulansa.

Deo neurotske C strukture koji je dostupan psihološkom opažanju

Deo psihološkog sistema koji je dostupan (psihološkom) opažanju su:

- okolnosti svih iskustava
- reakcije svih iskustava
- konekcije između okolnosti i reakcija svih iskustava

Aktuelno iskustvo neurotske C strukture

Uticao bazičnog iskustva na aktuelno iskustvo je jednosmeran.

Aktuelno iskustvo u sebi sadrži bazično iskustvo, dok bazično iskustvo u sebi ne sadrži aktuelno iskustvo.

Aktuelno iskustvo i sva iskustva nakon bazičnog su pod uzajamnim, dvosmernim uticajem.

Aktuelno iskustvo u sebi sadrži sve komponente (strukturu) dotad formiranog psihološkog sistema, njihov:

- sadržaj
- tip neadekvatnosti
- intenzitet neadekvatnosti

Aktuelno iskustvo može da izmeni: sadržaj, tip i intenzitet neadekvatnosti komponenti svih iskustava nakon bazičnog iskustva – osim bazičnog iskustva samog.

Psihostrukturalna nit

Stimulans iskustva čine:

- spoljašnje okolnosti datog iskustva
- okolnosti na okolnosti datog iskustva
- reakcije na reakcije datog iskustva
- aktivirani deo psihološkog sistema

Vežu svih komponenti stimulansa i odgovora nazivamo asocijacija ili psihostrukturalna nit (u daljem tekstu psihostrukturalna nit).

Psihostrukturalnu nit čine:

- okolnosti koje se u aktuelnom iskustvu prvi put javljaju
- reakcije koje se aktuelnom iskustvu prvi put javljaju
- isti delovi (komponente) strukture psihološkog sistema, tj. ono što je isto u zapamćenim i u aktuelnom iskustvu

Psihostrukturalna nit je okolnostima i reakcijama datog iskustva aktiviran deo jedne vertikalne konekcije.

Psihostrukturalna nit je proces koji se u datom trenutku odvija između više istih delova strukture psihološkog sistema.

Vertikalna veza i psihostrukturalna nit

Vertikalna konekcija i psihostrukturalna nit su psihološki procesi koji imaju iste komponente, a suprotan smer. Vertikalna konekcija je deo strukture (psihostrukturalni proces). Psihostrukturalna nit je proces aktiviranja dela jedne vertikalne konekcije.

Vertikalna konekcija se struktuiru iz pravca bazičnog iskustva (prema aktuelnom životnom iskustvu). Psihostrukturalna nit se aktivira iz pravca aktuelnog životnog iskustva, a završava se u bazičnom iskustvu.

Vertikalna konekcija je trajni deo strukture, dok je psihostrukturalna nit aktivirani deo strukture.

Destruktuiranje psihološkog sistema

D faza psihološkog sistema je faza destruktuiranja. Destruktuiranje sistema počinje krajem reproduktivnog perioda.

Psihološki sistem destruktuiru u zavisnosti od tipa strukture i poremećaja strukture.

U zavisnosti od tipa strukture kojoj je sistem pripadao pre destrukuiranja, razlikujemo: DA, DB, DC i DC-M.A.S. tip strukture.

Do destrukuiranja neuroskog C sistema dolazi usled:

- degenerativnih organskih promena, prevashodno CNS-a
- destruktivnih promena samog psihološkog sistema

Neuroski DC psihološki sistem destruktuira, tj. menja se, na nivou:

- stimulansa
- odgovora
- horizontalnih konekcija
- vertikalnih konekcija

Sistem destruktuira tako što se veći ili manji deo stimulansa, odgovora i konekcija gubi, tj. ne unosi se u naredna iskustva i ne prenosi se dalje.

Princip struktuiranja neuroske DC faze psihološkog sistema zasniva se na trajanju komponenti svih prethodnih iskustava u strukturi narednih iskustava (pri čemu su neke komponente destruktivno izmenjene).

U neuroskoj DC fazi psihološkog sistema kao poslednje se gube:

- komponente bazičnog iskustva
- komponente B faze psihološkog sistema
- komponente A faze psihološkog sistema

METODA IZMENE STRUKTURE PSIHOLOŠKOG SISTEMA

Metoda izmene neuroske C strukture* psihološkog sistema

Metoda izmene neurotske C strukture³ psihološkog sistema (The method of changing/altering the psychological system - M.A.S.)

„Terapija“ je pojam za proces lečenja bolesnog sistema.

Metoda izmene strukture psihološkog sistema (M.A.S.) nije lečenje, već metoda izmene sistema u pravcu ostvarenja njegove pune efikasnosti.

Metoda izmene strukture psihološkog sistema menja psihološki sistem tako što ga pojašnjava (razumeva).

Psihološki sistem je, znači, toliko moćan da je u stanju da menja, ne samo druge sisteme, već i sam sebe.

Izmena strukture psihološkog sistema moguća je samo kod klijenta neurotske C psihološke strukture.

Proces pojašnjavanja strukture psihološkog sistema klijenta vodi psihostrukturolog.

Definicija M.A.S.

M.A.S. je proces tokom kog psihostrukturolog, standardizovanim reakcijama, povezuje svoju psihološku strukturu sa psihološkom strukturom klijenta, sa ciljem da klijent razume deo strukture svog psihološkog sistema.

M.A.S. je metoda koja se najuspešnije primenjuje kod klijenata sa neurotskom C strukturom.

Predmet studije »Metoda izmene strukture psihološkog sistema« je standardizacija procesa razumevanja (pojašnjavanja) psihološkog sistema.

---

³ U daljem tekstu Metoda izmene strukture psihološkog sistema - M.A.S. Psihoterapija poremećaja i psihoterapija oboljenja psihološkog sistema teme su studije „Psihopatologija strukture psihološkog sistema“.

M.A.S. seansa kao životno iskustvo klijenta

M.A.S. seansa je životno iskustvo klijenta.

M.A.S. seansu čine:

- stimulans
- odgovor

Stimulans klijenta u M.A.S. seansi čine tri grupe komponenti:

- okolnosti
- aktivirani deo psihološkog sistema
- reakcije na reakcije

Odgovor klijenta čini ukupnost klijentovih reakcija:

- čulnih
- psiholoških
- manifestnih
- somatskih, itd.

Zapamćena M.A.S. seansa postaje psihostrukturalno iskustvo psihološkog sistema klijenta.

Klijent

Razumevanje, a time i trajna izmena strukture psihološkog sistema, moguća je samo kod klijenta neurotske C psihološke strukture.

Pristup strukturi psihološkog sistema klijenta neurotske C psihološke strukture vrši se preko aktuelnog životnog iskustva (M.A.S. seanse).

Psihostrukturolog

Standardizacija M.A.S. procesa je standardizacija reakcija psihostrukturologa.

Psihostrukturolog svojim (standardizovanim) reakcijama (pitanjima) navodi klijenta:

- da pokrene proces asocijacije
- da pojasni komponente svojih asociраних iskustava
- da poredi komponente svojih asociраних iskustava

Psihostrukturolog u svom radu mora da se koristi svojim:

- teorijskim znanjem
- iskustvom u M.A.S. radu
- C-M.A.S. psihološkom strukturom

Razgovor

Tokom M.A.S. seanse moguće je pojasniti samo jednu vertikalnu vezu.

Razgovor klijenta i psihostrukturologa ne može da se standardizuje, zato što razgovor aktivira mnoštvo veza u psihološkom sistemu klijenta i mnoštvo veza između psiholoških sistema klijenta i psihostrukturologa.

Tokom M.A.S. seanse psihostrukturolog radi sa govorom klijenta.

Govor

Tokom psihoterapijske seanse klijent govori, a psihostrukturolog postavlja pitanja.

Psihostrukturolog postavlja pitanja samo o onome o čemu klijent govori.

Pitanje psihostrukturologa je za klijenta okolnost njegovog M.A.S. iskustva.

Postavljajnje pitanja samo o onome o čemu klijent govori, ima za cilj:

- da psihostrukturolog u M.A.S. proces unese minimum svog psihološkog sistema
- da okolnosti M.A.S. seanse (reakcije psihostrukturologa) aktiviraju jednu ili mali broj vertikalnih veza psihološkog sistema klijenta

Znanje klijenta i moć psihostrukturologa

M.A.S. se oslanja na znanje klijenta i znanje psihostrukturologa.

Klijent zna:

- okolnosti svojih iskustava
- reakcije svojih iskustava
- konekcije između okolnosti i reakcija unutar iskustava (horizontalne konekcije)

Psihostrukturolog posmatra ono što je isto u onome o čemu klijent govori, tj. psihostrukturolog posmatra ono što je isto u psihološkom sistemu klijenta. Tim metodološkim postupkom psihostrukturolog može da pomogne klijentu da spozna vertikalnu vezu - deo strukture njegovog psihološkog sistema.

Struktura M.A.S. seanse

Optimalno je da se seansa sastoji od:

- aktuelnog iskustva
- dva asocirana iskustva (PSIx i PSly)⁴
- jedne (asocirane) horizontalne veze bazičnog iskustva

Vertikalna veza i psihostrukturalna nit u M.A.S. seansi

---

⁴ Sećanja pre bazičnog iskustva (PSI0) mogu da budu deo asocijativnog niza i da postanu PSIx ili PSly.

M.A.S. se bavi upoznavanjem (razumevanjem) jedne vertikalne konekcije. Vertikalna konekcija je trajni deo strukture psihološkog sistema. Nju čine sve komponente (okolnosti, reakcije i konekcije) svih asocijativno povezanih iskustava.

Sve komponente svih asocijativno povezanih iskustava (na svim nivoima) su povezane i najvećim delom iste.

Tokom M.A.S. procesa sve komponente asocijativno povezanih iskustava mogu se:

- razumeti
- dovesti u vezu

Razumevanje jedne vertikalne veze vrši se preko razumevanja jedne psihostrukturalne niti.

Psihostrukturalna nit je aktivirana vertikalna konekcija (aktivirani deo strukture psihološkog sistema). Psihostrukturalna nit se aktivira u svakom iskustvu.

Vertikalna veza i psihostrukturalna nit imaju iste komponente a suprotan smer⁵.

Konekcije psihološkog sistema, M.A.S. procesa i procesa govora

Komponente koje čine jednu vertikalnu konekciju:

- najvećim delom imaju psihološki iste sadržaje
- manjim delom imaju psihološki različite sadržaje
- najvećim delom imaju isti tip neadekvanosti
- najvećim delom imaju isti intenzitet neadekvanosti
- međusobno su konektovane (od makro do submikro nivoa)

---

⁵ Svaka vertikalna konekcija počinje da se strukturiira u bazičnom iskustvu, a završava se u aktuelnom iskustvu.

Psihostrukturalna nit aktivira se u aktuelnom iskustvu i povezuje asociirana iskustva i jednu horizontalnu konekciju bazičnog iskustva.

M.I.S seansa prati strukturu jedne vertikalne konekciju.

Struktura govora prati (odražava):

- strukturu vertikalne konekcije
- strukturu M.A.S. seanse

Da struktura govora prati (odražava) pravilnost strukture psihološkog sistema možemo da se uverimo tokom M.A.S procesa, posmatrajući način na koji klijent iskustva opisuje i dovodi u međusobnu konekciju. Klijent uvek istim rečima:

- opisuje svako asocijativno povezano iskustvo⁶
- dovodi u konekciju (poredi) asocijativno povezana iskustva⁷

Poređenje komponenti vertikalne konekcije

Komponente asocijativno povezanih iskustava su većim delom iste, a manjim delom različite. Razlog za to je:

- što najveći broj komponenti iskustava čine ponovljene (iste) komponente ranijih životnih iskustava
- što se manji broj komponenti u svakom iskustvu javlja prvi put (razlikuju se od prethodnih)
- što psihološki sistem ima „centrifugalnu silu“ (menja komponente svoje već formirane strukture na način što ih izjednačuje sa celinom sistema - različito u sistemu svodi na isto)

Kada klijent opisuje različite komponente različitih iskustava⁸, iako su one psihostrukturno najvećim delom iste, on ih:

---

⁶ Npr: Kada se u M.A.S. seansi više puta od klijenta traži da opiše dato iskustvo, on ga uvek opisuje istim rečima (ukoliko su reakcije psihostruktureologa standardizovane i ukoliko isključimo promene psihološkog sistema nastale usled klijentovih reakcija na reakcije u prethodnim opisima).

⁷ Npr: Kada se u M.A.S. seansi više puta od klijenta traži da poveže (poredi) komponente više asocijativno povezanih iskustava, on ih uvek dovodi u vezu opisujući ih istim rečima – izjednačava ih (ukoliko su reakcije psihostruktureologa standardizovane i ukoliko isključimo promene psihološkog sistema nastale usled klijentovih reakcija na reakcije u prethodnim poređenjima).

- doživljava kao da su različite
- opisuje ih različitim rečima⁹

Kada te, iste komponente klijent poredi, on svedoči (uočava) da su one iste.

Kako se prepoznaje isto u asociiranim iskustvima

Psihostrukturolog prepoznaje vertikalnu konekciju (ono što je isto u komponentama posmatranih životnih iskustava), tako što:

- pita klijenta da li su za njega različite komponente različitih iskustava psihološki iste
- uočava iste reči koje klijent koristi za opis različitih komponenti različitih iskustava. (Npr.: U više iskustava klijent govori o nečemu crnom)

Psihološki bol

Zato što sve komponente iskustava traju u komponentama narednih iskustava, vremenom (tokom života) komponente (okolnosti i reakcije) postaju sve neadekvatnije¹⁰ okolnostima. Time reakcije:

- mogu da postanu tegobe
- mogu da postanu bolne

Tegobe (strah) velikog intenziteta su psihološki bol – bol psihološkog sistema

Zadatak M.A.S. seanse

Psihostrukturolog pomaže klijentu:

---

⁸ Kada opisuje delove svoje realne psihološke strukture.

⁹ Npr: opisuje ih kao strepnju, napetost, strah.

¹⁰ Neadekvatne komponente (neadekvatne reakcije – neadekvatno ponašanje) prepoznajemo kao zavisno i/ili prisilno ponašanje.

- da razume da njegove aktuelne reakcije predstavljaju ponavljanje njegovih ranijih reakcija, tj. da je on tim reakcijama više puta reagovao u prošlosti, najpre u bazičnom iskustvu, tj. da on još uvek reaguje kao da se delom nalazi u istim okolnostima (u istom prostoru, vremenu i sa istim osobama) na koje je nekada reagovao
- da razume da on svojim aktuelnim reakcijama ponavlja: reakcije, karakteristike i osobine ljudi koji su bili prisutni u asociranim iskustvima, tj. da su u njegovim aktuelnim reakcijama sadržane njegove nekadašnje okolnosti, tj. da je njegova aktuelna reakcija (strah) psihološki ista kao njegova nekadašnja okolnost (namrštena majka crnih očiju)¹¹

Reakcije psihostrukturologa

Tokom M.A.S. seanse o onome o čemu klijent govori psihostrukturolog nikada ne iznosi:

- svoje stavove
- svoje mišljenje
- svoje komentare
- svoja tumačenja
- ne nudi "interpretacije"
- ne daje savete
- ne dijagnostikuje, itd.

Psihostrukturolog samo postavlja pojašnjavajuća pitanja:

- o onome o čemu klijent govori
- o klijentovom načinu govora
- o klijentovim manifestnim reakcijama
- o onome što je upadljivo u govoru klijenta

Upadljivo u govoru klijenta

Psihostrukturolog uočava upadljive reči i gestove koje klijent koristi kada opisuje, pojašnjava i poredi komponente svojih asocijativno povezanih iskustava.

---

¹¹ Jedan moj klijent za psihoterapijsku seansu kaže: „Posmatramo kako stvari izlaze iz svojih proporcija“.

Upadljive su reči:

- koje klijent ponavlja
- koje su neadekvatne okolnostima ili reakcijama
- kojima klijent eksplicitno opisuje svoje neadekvatne reakcije, okolnosti i tegobe

Psihostrukturolog za postavljanje pitanja koristi te iste (upadljive) klijentove reči, da bi:

- pokrenuo proces asocijacije
- pojasnio komponente asocijativno povezanih iskustava
- poredio komponente asocijativno povezanih iskustava

Aktivnosti psihoterapijske seanse

Da bi klijent razumeo jednu vertikalnu vezu svog psihološkog sistema, M.A.S seansa mora da ima najmanje dve grupe aktivnosti.

U prvoj grupi M.A.S. aktivnosti klijent uz pomoć psihostrukturologa pojašnjava komponente asocijativno povezanih iskustava:

- okolnosti svog aktuelnog iskustva (najčešće su to osobine i reakcije drugih ljudi)
- svoje reakcije u aktuelnom iskustvu
- okolnosti više asociраних сећања
- svoje reakcije u asociраним сећањима

U drugoj grupi M.A.S. aktivnosti klijent i psihostrukturolog poredi komponente asocijativno povezanih iskustava, da bi klijent razumeo:

- da su okolnosti u aktuelnom iskustvu psihološki iste sa okolnostima u asociраним сећањима i u delu bazičnog iskustva
- da su njegove reakcije u aktuelnom iskustvu psihološki iste sa njegovim reakcijama u asociраним сећањима i u delu bazičnog iskustva
- da su njegove reakcije u aktuelnom iskustvu psihološki iste sa okolnostima u asociраним сећањима i sa delom bazičnog iskustva

Poredeći komponente životnih iskustava klijent može da razume koji deo okolnosti i koji deo reakcija se prvi put javljaju u svakom posmatranom iskustvu.

Rezultat poređenja komponenti

Rezultat poređenja komponenti asocijativno povezanih iskustava je njihovo izjednačavanje.

Rezultat izjednačavanja komponenti iskustava je razumevanje jedne vertikalne veze.

Razumevanje jedne vertikalne veze dovodi do izmene psihološkog sistema na način koji smo opisali u poglavlju „Izmena psihološkog sistema“.

Faze M.A.S. seanse

M.A.S. seansa najčešće počinje:

- opisom komponenti aktuelnog iskustva
- pojašnjavanjem komponenti aktuelnog iskustva

U drugoj fazi M.A.S. seanse psihostrukturolog pitanjima navodi klijenta:

- da asocira jedno iskustvo (sećanje)
- da opiše i razume to iskustvo

U trećoj fazi M.A.S. seanse psihostrukturolog pitanjima navodi klijenta:

- da asocira još jedno iskustvo
- da opiše i razume to iskustvo

U sledećoj fazi M.A.S. seanse psihostrukturolog navodi klijenta da asocira, opiše i razume jednu horizontalnu konekciju svog bazičnog iskustva.

Asocirano iskustvo koje je bliže aktuelnom iskustvu, nazvali smo psihostrukturno iskustvo x (PSIx).

Asocirano iskustvo koje je udaljenije od aktuelnog iskustva nazvali smo psihostrukturno iskustvo y (PSIy).

U sledećoj fazi M.A.S. seanse psihostrukturnolog i klijent porede komponente asocijativno povezanih životnih iskustava.

Matematička analiza M.A.S.

Složen M.A.S. proces u kome psihostrukturnolog i klijent tragaju za onim što je isto unutar i između iskustava, se može prikazati u vidu jednačine. Jednačine M.A.S. procesa su predmet studije: „Matematička analiza M.A.S.”

Standardizovana pitanja

Da bi se izjednačile komponente asocijativno povezanih životnih iskustava, psihostrukturnolog klijentu postavlja standardizovana pitanja, sa ciljem da utvrde:

- koje su reakcije klijenta u posmatranim iskustvima psihološki iste¹²
- koje su okolnosti u posmatranim iskustvima psihološki iste¹³
- koje su aktuelne reakcije klijenta psihološki iste kao reakcije drugih osoba u posmatranim iskustvima¹⁴
- da li su, u psihološkom smislu, okolnosti jednog posmatranog iskustva (mamina ljutnja) postale klijentove reakcije (strah) u aktuelnom iskustvu¹⁵

---

¹² Primer standardizovanog pitanja čiji je cilj izjednačavanje dve reakcije klijenta, reakcije straha u aktuelnom iskustvu i reakcije strepnje u iskustvu (sećanju) x: “Da li bi se moglo reći da je Vaša strepnja u sećanju x psihološki ista kao i Vaš strah u aktuelnom iskustvu?”

¹³ Primer standardizovanog pitanja čiji je cilj izjednačavanje okolnosti aktuelnog iskustva i okolnosti iskustva x: “Da li bi se moglo reći da je osoba A (majka – koja je za klijenta okolnost), koja je izazvala Vašu strepnju u sećanju x, psihološki ista kao i mrak koji u Vašem aktuelnom iskustvu izaziva reakciju straha?”

¹⁴ Primer standardizovanog pitanja čiji je cilj izjednačavanje: aktuelne reakcije klijenta i reakcije osobe A u sećanju x: “Da li bi se moglo reći da je Vaš strah (aktuelna reakcija) psihološki isti kao majčina ljutnja (majčina reakcija) iz sećanja x”?

- koja je horizontalna veza bazičnog iskustva asocijativno povezana sa horizontalnim konekcijama aktuelnog iskustva

Post-M.A.S. iskustvo klijenta

Period (vreme) nakon M.A.S. seanse za klijenta je post-M.A.S. period.

Iskustva nakon M.A.S. perioda za klijenta su post-M.A.S. iskustva.

U post-M.A.S. iskustvima klijent psihološki reaguje:

- na druge sisteme (okolnosti) datog iskustva
- na vlastite psihološke reakcije datog iskustva
- na samog sebe kao fizički i psihološki sistem („okolnost na okolnost“) datog iskustva
- na sva prethodna iskustva (počev od bazičnog iskustva) u koje ulaze i komponente M.A.S. seanse

Post-M.A.S. iskustvo rezultira izmenom sistema.

Tokom M.A.S. seanse moguće je pojasniti samo jednu vertikalnu konenciju.

Druga vertikalna konencija može da se razume samo nakon post-M.A.S. perioda.

Post-M.A.S. period je deo M.A.S. procesa, i to neophodni deo.

Neka post-M.A.S. iskustva mogu da ostanu trajno zapamćena i time postanu psihostrukturalna iskustva.

Izmena neurotske C psihološke strukture

---

¹⁵ Primer standardizovanog pitanja čiji je cilj izjednačavanje aktuelne reakcije klijenta (straha) sa okolnostima sećanja x: “Da li bi se moglo reći da je Vaš aktuelni strah (strah je reakcija) psihološki isti kao namrštena majka crnih očiju („namrštenost crnih očiju“ je za klijenta okolnost) iz sećanja x”?

M.A.S. menja neurotsku C psihološku strukturu na nivou stimulansa, tako da tokom M.A.S. seanse upoznati deo psihološkog sistema, trajno gubi mesto u stimulansu narednih životnih iskustava.

Za upoznato (tokom M.A.S. seanse) se u stimulansu narednih iskustava trajno:

- smanjuje udeo psihološkog sistema
- povećava udeo okolnosti

U narednim iskustvima se za upoznati deo psihološkog sistema trajno:

- povećava adekvatnost komponenti
- smanjuje bol

Moć psihološkog sistema

M.A.S. na nivou strukture psihološkog sistema deluje na izmenu svih narednih iskustava.

M.A.S. na subjektivnom (psihološkom) nivou menja komponente dotad formiranog psihološkog sistema (sistem menja unazad).

C-M.A.S. struktura

C-M.A.S. je struktura psihološkog sistema nastala kao rezultat većeg broja uspešnih M.A.S. seansi.

Simbol

Simbol psihološkog procesa je malo slovo **lj**, stilizovano tako da sa obe strane izgleda isto.

Simbol psihološkog sistema (<http://www.psychostrucurology.rs/>) je romb u kome je ucrtan simbol psihološkog procesa.

Simbol psihološkog sistema odražava sledeća svojstva neurotske C strukture¹⁶:

1. Da u datom trenutku istu strukturu imaju celina psihološkog sistema i sve strukturalne komponente (svi delovi) psihološkog sistema

2. Da se struktuiranje (C faze) psihološkog sistema vrši u dva pravca:

- jedan pravac ide od bazičnog prema aktuelnom iskustvu
- drugi pravac ide od aktuelnog iskustva ka bazičnom iskustvu

Obe komponente simbola psihološkog sistema odražavaju istovremenost kao suštinsko svojstvo neurotske C strukture.

Romb simbolizuje život sistema - njegovo trajanje od početka procesa struktuiranja, preko njegove pune razvijenosti, perioda njegove degeneracije, do samog njegovog kraja.

Šema (protokol) M.A.S. seanse

Asocijativno povezana PSI	BI		PSIy		PSIx		AI	
AI							> Okolnosti	> reakcije
PSIx					^ okolnosti	^ reakcije		
PSIy			^ okolnosti	^ reakcije				
BI	^ Okolnosti	^ reakcije						

¹⁶ Opisano u studijama: „Psihodijagnostika strukture psihološkog sistema“ i „Psihomatematička logika“.

Legenda:

PSI - psihostrukturalno iskustvo

AI - aktuelno iskustvo

PSIx - asocirano iskustvo koje je bliže aktuelnom iskustvu

PSIy - asocirano iskustvo koje je udaljenije od aktuelnog iskustva (bliže bazičnom iskustvu)

BI - bazično iskustvo

Psihostrukturolog u tabelu unosi reči klijenta koje se odnose na komponente (okolnosti i reakcije) asociranih iskustava.

U tačno popunjenoj šemi (protokolu) M.A.S. seanse nalaze se sve komponente jedne vertikalne konekcije, na svim nivoima.

Protokol M.A.S. seanse istovremeno je naučno istraživački protokol.